

Концептуальні засади здійснення експортно-імпортних операцій в роботі підприємств

Влада Федоріненко

студентка групи МЕН/КЛ-18,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: FedorinenkoVV@krok.edu.ua

Оксана Кириченко

Науковий керівник:
доктор економічних наук, доцент кафедри управлінських технологій,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e-mail: oksanaKS@krok.edu.ua,
ORCID: 0000-0001-5244-8323

У сучасній міжнародній економіці прогресуюча глобалізація робить усі країни залежними від світових ринків товарів, капіталів і послуг, звідки їхній відтворювальний процес отримує як стимули, так і шоки, що змінюють його течію. Не дивно, що від успіхів або не успіхів у розвитку зовнішньоекономічних зв'язків залежать нині і темпи, і характер розвитку більшості країн.

Міжнародна торгівля – це первинна форма міжнародних економічних зв'язків, що являє собою обмін товарами, послугами між державними оформленими національними господарствами, тобто між державами. Для національного господарства участь у міжнародній торгівлі набуває форми зовнішньої торгівлі [1]. Зовнішня торгівля є основним напрямом господарської діяльності суб'єктів ЗЕД. Зовнішньоторговельні операції складають 80% всіх операцій, які включають ЗЕД суб'єктів світового господарства. Це означає, що у зовнішній торгівлі, насамперед, і розкривається головний зміст господарської діяльності суб'єктів ЗЕД. Зовнішня торгівля – це відносини між суб'єктами ЗЕД з приводу купівлі-продажу товарів, капіталу, робочої сили та послуг. Конкретний зміст зовнішньої торгівлі знаходить свій прояв у діяльності різних суб'єктів світового господарства [2].

Міжнародну торгівлю утворюють два зустрічних потоки товарів і послуг: експорт та імпорт. Згідно з торговельною традицією, країною експорту вважається країна призначення товару, а країною імпорту – країна походження товару. Статистична комісія ООН рекомендує для обліку країн-контрагентів користуватися методом «країна виробництва – країна споживання», а якщо це не можливо, то методом «відвантаження-поставка». Ця концепція ґрунтується на тому, що абсолютна більшість вантажів у міжнародній торгівлі відвантажується з тих країн, де вони виробляються, в ті, де вони споживатимуться.

Відповідно до визначень статистичної комісії ООН під експортом розуміють: вивезення з країни товарів, виготовлених, вирощених чи добутих у країні, а також товарів, раніше завезених через кордон і перероблених на митній території; вивезення товарів, раніше завезених, переробка яких відбувалася під митним контролем; вивезення за кордон раніше завезеного товару, що не піддавався в країні експорту якій-небудь переробці. Такий експорт називається

реекспортом. Предметом реекспорту найчастіше виступають товари, реалізовані на міжнародних аукціонах і товарних біржах. До реекспорту відносять також вивезення (експорт) товарів з території вільних зон і з приписних складів.

Під імпортом розуміють: ввезення в країну товарів іноземного походження безпосередньо з країни-виробника чи з країни-посередника для особистого споживання, для промислових, будівельних, сільськогосподарських та інших підприємств або для перероблення з метою споживання усередині країни чи з метою вивезення з неї; ввезення товарів з вільних зон чи приписних складів; ввезення через кордон раніше вивезених вітчизняних товарів, що не піддавались там переробленню. Такий імпорт називається реімпортом. До реімпорту відносяться товари, не продані на аукціоні, повернуті з консигнаційного складу, забраковані покупцем та ін.; ввезення товарів для перероблення під митним контролем. Це товари, які ввозять у країну для перероблення з метою вивезення готової продукції, що містить у собі даний товар у переробленому чи зміненому вигляді (наприклад, ввезення маслинової олії для виробництва на експорт сардинових консервів) [3].

В основі будь-якої експортної операції лежить рівень розвитку продуктивних сил, міжнародний поділ праці, природні умови, в тому числі, наявність природних і сільськогосподарських ресурсів. Всі країни намагаються стимулювати власного товаровиробника до експорту продукції, заохочуючи наданням субсидій, податкових пільг, кредитів; юридичною, політичною та іншою підтримкою. З часу розгортання НТР в експорті розвинутих країн світу зростає частка машин і устаткування, що пов'язано, головним чином, з поглибленням поділу праці на міжнародній основі.

Всі експортно-імпортні операції розподіляють на дві групи. Перша – торгівля товарами (матеріальними продуктами), такими як взуття, посуд, меблі тощо. Оскільки переміщення таких товарів з країни до країни піддається сприйняттю зором, його часто називають «видимим експортом та імпортом». До другої групи експортно-імпортних операцій належить торгівля послугами, такими як банківські, транспортні чи консалтингові послуги. Оскільки послуги не мають конкретного матеріального вираження, торговельні операції з ними називають «невидимим експортом та імпортом» [4,5].

Отже сутність експорту та імпорту можна розглядати через призму нормативно-правових актів зовнішньоекономічної діяльності. Відповідно до Закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» експорт товару розглядається як продаж товарів українськими суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності іноземним суб'єктам господарської діяльності з вивезенням або без вивезення цих товарів через митний кордон України, включаючи експорт товарів. При цьому термін реекспорт означає продаж іноземним суб'єктам господарської діяльності та вивезення за межі України товарів, що були раніше імпортовані на територію України.

Ключові слова: управління; управлінські технології; механізми управління.

Список використаних джерел

1. В. Механізми забезпечення економічної безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємства. *Бізнес навігатор*. Херсон: МУБіП, 2014. №1 (33). С. 288-294.
2. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник. К.: Знання, 2006. 462 с.
3. Горбач Л.М. Міжнародні економічні відносини. К.: Кондор, 2005. 266 с.
4. Макогон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навчальний посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2006. 424 с.
5. Дроздова Г.М. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємства. К.: ЦНЛ, 2004. 247 с.